

Redacția și Administrația :

Cernăuți

strada Treimeii Nr. 14,
unde sînt a se trimite tot
felul de scrisori, cereri și
bani.

Epistole nefrancate nu se
primesc.

LUPTA

Pretul de abonament :

Un an 2.— cor.

Jumătate de an . 1.— „

Un număr . . . 14 bani

Apare :

în întia Duminică a fie-
cărei luni.

Organul partidului social-democrat din Bucovina.

„Muncitori din toate țările uniți-vă!“

Predicăm noi oare principii cosmopolite?

„Gazeta Bucovinei“ a aflat de bine, a ne acuza, că noi predicăm idei și principii cosmopolite poporului nostru român. Definind unii cosmopolitismul ca lipsă de iubire de neam, ne simțim nevoiți a ne apăra. Noi o facem asta cu atîta mai mult, fiind că ne simțim liberi de orice-fel de cosmopolitism. Sîntem pe de altă parte totodată încredințați, că publicul român din Bucovina cunoaște prea puțin principiile social-democrate referitoare la cestiunea națională, de a putea judeca obiectiv asupra acestei acuzări veninoasă ale „Gazetei Bucovinei“. Regretăm, că spațiul gazetei noastre nu ne permite, a reproduce programa noastră, ce ține la cestiunea națională, în totalitatea ei. Eată deci măcar punctele principale ale ei :

1. Austria trebuie transformată într'un stat federativ biurocratic de națiuni.
2. În locul țărilor de coroană istorice sînt a se înființa teritorii autonom-administrative delimitate după națiuni, legislativa și administrația cărora ar avea să fie executată prin camere naționale, alese pe baza votului universal, egal și direct.
3. Toate teritoriile autonom-administrative ale uneia și aceiași națiuni compun la o laltă o uniune națională, care își îngrijeste afacerile sale naționale în mod deplin autonom.
4. Dreptul minorităților naționale e scutit prin o lege deosebită, votată din partea parlamentului central.
5. Noi nu recunoaștem nici un privilegiu național, respingem deci cererea unei limbî de stat; intru-cît e de trebuință o limbă mijlocitoare, v'a hotări parlamentul imperial...

Judece oareșcine, sîntem noi cosmopoliți sau ba. Naționaliști de soiul lingărilor boierești din împrejurul „Gazetei Bucovinei“ drept nu sîntem. Nu vedem noi idealul națiunii noastre în îngrașarea ciocurilor, cari destul au supt pîna acu sîngele păturei muncitoare a poporului nostru, ci în îmbunătățirea traiului Romînului muncitor. Că am ales noi, spre a ajunge scopul acesta, ca mijloc tactic de luptă legătura strînsă între muncitorii de orice neam, stim bine, că le doare pe slugile boierești dela „Gazeta Bucovinei“, fiind că vād ei prea bine, că am dat de calea cea mai exactă.

Cît despre păstrarea națiunii muncitorilor romîni, n'aibă grijă domnii acesteia vicleni. De am fi noi așteptat, pînă vinea ei întru ajutor, nici urmă de Romîn n'ar mai fi ramas în mijlocul proletariatului Bucovinean poliglot.

Pretutindenea sîntem noi Social-democrați, cari noi păstrăm prin propaganda noastră în scris și graiu în limba maternă oricare popor de peîrea sa națională. Căci noi avem de aface cu păturile large ale națiunii și nu cu o mîină de coconăși îngîmfați, cari își aroagă dreptul de a reprezenta națiunea romînă. Drept, noi numim socialdemocrația „i n t e r n a ț i o n a l ă“ în sensul acela, că ea coprinde ca idee proletariatul tuturor națiunilor, dar anațională ori cosmopoliți nu sîntem. Ce sîntem noi, oricare poate cunoaște, care privește activitatea noastră. Noi ne luptăm pentru binele și drepturile păturilor large ale națiunii noastre și deci pentru națiunea romînă îndecomun. Nouă sar cade deci, să purtăm numele de naționali, dacă nar fi el atît de murdarit de niști politiciastri vînduți boierimei și capitalului, cari sînt adevărații parasiți cosmopoliți pe corpul muncitorimii internaționale.

Constituția în Rusia.

Țarul Rusiei, marele împărat rusesc, care se credea atotputernic, și de frica căruia tremura lumea întreagă e în imperiul său însuși silit, să plece capul. Și care oare a fost puterea ceea, ce l'a plecat? Revoluția, adevăratul popor înarmat, în fruntea tuturor muncitorimea socialistă organizată, care n'a mai vrut să rabde, că un ul să aibă dreptul, a-și bate joc de 140 milioane de suflete! Grea a fost lupta, mult sînge s'a vărsat, dar și libertatea a resărit din sîngele cald al poporului.

Infricoșatul țar a plecat capul înaintea poporului biruitor. El, samovolnicul, care singur făcea legi și fără-de-legi pînă acu, a fost nevoit să cheme pe calea alegerei aleșii poporului la capitala sa Petersburg, unde de acuma înainte s'or face legile în „Duma“ imperiului (sfatul țării) de deputații poporului, și țarul rusesc a avea numai dreptul a le

subsemna. Invoiala asta între împărat și popor, care în toate țările din lume numai cu putere a fost dobândită, se numește constituție. Deci de acum înainte și țara rusească are constituție.

Drept, țarului nu-i prea plac vorbele amărite, care le grăiesc deputații poporului necăjit, căci adevărul prea îl împunge pe acela, pe care-l muștră cugetul.

De fapt astăzi în imperiul vecin există două Rusii, Rusia trecutului, a autocrației (puterei împărățești nemărginite) și a desfriului și Rusia nouă a libertății, a viitorului.

Cea veche e reprezentată prin țar și curtenii ce-l înconjură, cea nouă prin „Duma“ aleasă de curind.

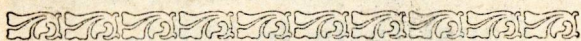
Se credea la început, că această Dumă multumită legii de alegere mărginite, va fi o comedie proastă și deputații adevărate păpuși, cari vor juca, după cum vor trage șările cei de sus.

Nu s'a întâmplat însă așa. În Duma au pătruns în partea cea mai mare democrați (oamenii de politică, ce stau pe partea poporului de rînd) și chiar revoluționari. Acești deputați între cari sînt și doi Romîni din Basarabia, au respins în mod foarte semnificativ să ia parte la serbările date în onoarea lor, cîta vreme amnistia (iertarea celor pedepsiți din pricina revoluției) nu va potoli durerea poporului apăsător.

Curajul acesta al Dumei scot în lumină spiritul, care o însuflețește. Tare prin alegerea făcută de popor, Duma vrea să fie adevărata rostire a plîngerilor lui și apărătorea aprigă a drepturilor cîștigate.

Și fiind că autocrația tot nu vrea să se recunoască bătută de tot, cearta între Dumă și stăpînire e gata de a izbucni.

Vremea ne va dovedi, că precum pînă acu, așa și înainte, din cearta asta între țar și popor numai cît unul poate eși biruitor: poporul luptător pentru drepturi și libertate.

Lupta între capital și muncă.

Biruința cărămidarilor și a lucrătorilor comunali din Cernăuți.

După o luptă de opt zile au biruit bravii noștri lucrători romîni și ruțeni.

Greva lucrătorilor cărămidari a izbucnit din pricină, că sălariul muncitorilor a fost așa de redus, (1000 de cărămidă 5 cor 20 b.) încît ei nu mai erau în stare, a-și întreține traiul, pecînd stăpînii se îngrășea din munca lor cu fiecare zi tot mai mult.

Degeaba au cercat stăpînii chip și fel; înzădar au alergat pe-la guvern și poliție și au cutreierat toată Galiția, casă găsească alți robi, înzădar le au sărit de ajutor poliția și chiar niști Mongoli sălbatici de husari, lovind cu săbiile în lucrători și rănind mulți din ei.

În urma urmei, cei ce au venit să le roage pe lucrători la împăcare, tot au fost stăpînii. Punga goală mai iute le-a durut, decît foamea pe lucrători, cu care au crezut ei să le biruiască.

Bravii noștri cărămidari au depus toți ca un om lucrul și în decursul celor opt zile nici o mină nu s'au mișcat în cărămidăriile pustiite. Cum au putut sau ajutat unul pe altul și sprijinul, care l'au căpătat din partea lucrătorilor de ori ce neam și lege de alte bresle sau dovedit mai tare, decît sprijinul sîngeros, dat stăpînilor de directorul poliției, Romînul Tarangul.

Mercuri 23 Maiu sau făcut în fine invoiala cu stăpînii. Comitetul lucrătorilor a fost condus de secretarul sindicatelor George Grigorovici. Din partea guvernului au fost de față domnii: căpitanul Keschmann și inspectorul meseriilor de Tiegel, din partea magistratului domnii: consilierul Weinstock, și seretarii Popovici și Weisstein, cari cu toții s'au dat silință laudabilă, de a mijloci înțelegerea între comitetul lucrătorilor și acel al stăpînilor.

Punctele cele mai vajnice din contractul acesta lămurit, făcut în scris pe doi ani sînt:

Cărămida făcută pina la invoială și de acu înainte se va plăti pe anul 1906 cu 5 cor. 90 b. miea, pe anul 1907 cu 6 cor.

Cărămida trebuie luată în seamă de stăpîn la fie-care Simbătă, în care zi de la 5 oare d. a. înainte, se va și plăti la lucrători.

Organizația lucrătorilor cărămidari se recunoaște. Întîiu Maiu îi zi de serbătoare.

Din pricina grevei (straicului) nici un lucrător un poate fi dat din lucru..

Invoiala asta are putere pina la 15 Octomvrie 1907 și trebuie retrasă cel puțin cu 15 zile înainte, altfel are vâloare un an mai departe.

Ce învățătură putem noi lucrători trage din biruința asta a cărămidarilor?

Am văzut noi, că de o parte au stătut stăpînii uniți, totuna ori de se chiamă Idel Șmil sau Nicolai Jemna și slujbașii lor, poliția și husarii, eară de altă parte muncitorii înfrății și uniți.

Pînă cînd muncitorii vor lupta cite unul singur, nu vor putea dobîndi nimic. Cînd însă ve vom organiza, cînd toți vom avea o simțire, un gînd, atunci puterea noastră va fi așa de mare, încît vom putea ține piept ori-cărui stăpîn dușman, fie el cit de mare.

Nu uitați, că poate chiar de astă dată ar fi fost dobînda voastră și mai mare, de ar fi fost organizația cărămidarilor mai tare.

Întrați așadară cu toții la organizație, căci lipsa ei poate chiar risipi ce a-ți dobîndit pînă acu.

* * *

Cu două zile mai tîrziu s'a sîrșit și greva lucrătorilor comunali din Cernăuți, care a durat 5 zile. Și de astă dată sau amestecat poliția

în modul cel mai mirșav în trebele lucrătorilor. Mercuri a fost o ciocnire singeroasă între greviști și poliție, mulți lucrători au fost arestați, unul rănit. Prin intervenția tovarășilor Ogrōdnik și Grigorovici la magistrat, a fost în urmă mărit salariul lucrătorilor cu 20 bani pe zi.

La cale cu amăruntul toate punctele ale legii nouă.

Nu crează numai domnii de la comisia asta, că ei vor putea să doarmă în comisie, v'om putta noi de grijă, ca să fie ei ici colea treziți în celul cel mai năprasnic!

Reforma electorală pentru consiliul comunal din Cernăuți.

Duminică 13 Maiu a conchemat partidul social-democrat o mare adunare populară, în care au vorbit tov. George Grigorovici în limba română și tov. Metodie Ogrōdnik în limba rutenă despre modul învechit și nedrept, cum să fac alegerile pentru consiliul comunal din Cernăuți. Azi să știți bine, că numai cei cu avere au dreptul, de a lua parte la alegerile comunale. Consilierii comunali aleși de oamenii aceștia, deci nici hăbar n'au de nevoiele muncitorilor noștri, măcar că ei amar o duc și hrănesc prin munca minelor sale tot orașul.

Propunerile tovarășilor Grigorovici și Ogrōdnik, cum ar trebui prefăcut dreptul de alegere pentru comună au fost deci viu primite de muncitorii romini și ruteni, cari au luat parte la adunare în număr de peste 1000 de suflete.

Eată rezoluția, care a fost votată de toți:

„Muncitorii romini și ruteni din Cernăuți, adunați la 13 Maiu 1906 în sala lui Șifer, hotărăsc, că nu vor mai răbda, să aibă mai departe putere dreptul de alegere, cum îi el azi pentru consiliul comunal din orașul Cernăuți. Ei cer votul universal, egal, direct și secret cu întrebuintărea sistemului proporțional la numărarea voturilor, precum îl cere partidul muncitorilor socialdemocrați. Ei sint hotărâți, a se lupta cu toate mijloacele, chiar cu cele mai aspre, ca să dobîndească acest drept de alegere democrat. Mai cu seamă îi fac atenți pe consilierii comunali, ce zic, că ar fi prietenii votului democrat, ca să se lupte în consiliul comunal în mod serios pentru dobîndirea lui, de vreu ei, să fie primite cuvintele lor cu încredere“.

După adunare a pornit un alaiu de aproape 1500 lucrători înaintea magistratului, unde a documentat poporul prin strigăte de „rușine“, „fui“, „hanîba“ nemulțămirea sa cu consiliul comunal de azi. Demonstrația asta măreață a muncitorimii romine și rutene a făcut în oraș impresia cea mai bună.

Folosul acestei întruniri și demonstrațiunii s'au dat pe față la ședința consiliului comunal din 22 Maiu. După o desbatere mai lungă a votat în fine toți consilierii adunați votul universal egal și direct cu aplicarea sistemului de proporție în princip și au ales o comisie deosebită, în care s'or pune

Știri mărunte.

Catră frații zidari și dulgheri! Vă facem prin această cunoscut ordinea de lucru, hotărâită prin învoeală între muncitori și maiștrii.

§ 1. Primirea în lucru. Fie care muncitor, cînd intră în lucru trebuie să aibă carte de lucru, care e prescrisă de lege, ear de la anul 1907 încoace trebuie să aibă ori-care zidar și dulgher afară de cartea de lucru încă și certificatul de învățatură (Lehrzeugnis). Fără actele aceste n'are voie să primească maiștru nici un om la lucru.

§ 2. Învoicile despre plată. Învoicile acestea sau făcut pe trei ani prin contract la guvern; adevă pe anii 1905, 1906 și 1907. Sese luni înainte ce se sfîrșește anul al treilea, trebuie să anunțăm maiștrilor, ori de sintem mulțumiți cu învoicile de pina acuma sau ba. Leala pe zile trebuie plătită în fie-care Sîmbătă sară. Însă ziua de Sîmbătă rămîne neplătită pînă în săptămîna viitoare, căci săptămîna lucrătorilor începe Sîmbătă dimineață și se sfîrșește Vineri sară. Unde lucrează cel puțin 40 de lucrători, adevă zidari și dulgheri, ei trebuie să fie plătiți la locul lucrului. În cerșme și cantine nui voie a plăti pe lucrători. Cișmerii și cîștinerii, care au cereri la lucrători n'au drept a fi de față în vreme ce să plătește la lucrători. Lucrătorii, la cari li se dă drumu din lucru în timpul săptămînei, trebuie să capete documentele și plata lor, fără să aștepte ziua de Sîmbătă, dacă iesă însă lucrătorul singur din lucru, atunci trebuie să aștepte pînă în ziua de plată, adevă Sîmbătă.

Tarifa minimală.

1. Pentru uciniel:	
anul întîiu pe zi	1 cor. 30 b.
„ al doilea „ „	1 „ 60 „
„ al treilea „ „	2 „ — „
„ al patrulea „ „	2 „ 20 „
2. Pentru calle:	după învățatură,
anul întîiu pe zi	2 cor. 70 b.
„ al doilea „ „	2 „ 90 „
„ al treilea „ „	3 „ 10 „
„ al patrulea	
și înainte pe zi	3 „ 50 „

Drept la tarifa aceasta au însă numai ucinielii, cari pot dovedi, că stau în învățatură și callele, cari se pot prezenta cu certificatul de învățatură.

Luată aminte, tovarășilor zidari și dulgheri, că această învoeală și această tarifa priincioasă nu v'au picat gata din ceri, nici unul singur nu le-au făcut, ce că sint făcute din puterea organizației noastre, fiind siliți maiștrii, să se învoească la ea. Tineți deci sus și în onoare organizația noastră, nu o slăbiți rămîind afară din ea. Zidiți și mai tare casa unirei sfinte, ce e organizația noastră, intrînd cu toții în ea fără deosebire de neam, căci în unire e putere!

Serbarea de întiu Maiu. Pretutindenea s'a serbătorit 1 Maiu în anul acesta mai presus decît ori cînd. Și la noi în Bucovina au luat parte la demonstrațiile și întrunirile de 1 Mai muncitorii fără deosebire de neam în număr neobîcînit de mare. În alaiul serbătoresc de 1 Maiu au participat în Cernăuți mai mult de 7 mii de oameni, sau cuvîntat în limba nemțească, romînească, ruteană, polonă, ovreiască și rusească, în Storojineți, Rădăuți, Suceava și Sirete așîderea s'a prăznuit ziua muncii în felul cel mai frumos. Muncitorii romîni au luat pretutindenea parte cu miile la serbătorea asta măreață a înfrățirii muncitorilor. Steagul roș nicăieri nu a lipsit și cu mindrie constatăm, că steagul din fruntea alaiului era purtat în Cernăuți și Storojineți de un Romîn ear în Rădăuți de o Romîncă. Unde-și pune vrednicul Romîn umărul știm bine, că lucru a spori. Traiască deci înfrățirea lucrătorilor, Trăiască socialdemocrația!

Pentru cărămidarii greviști a încurs ajutor bănesc : de la stoleri 18 cor. 10 b., tipografi 9 c. 10 b., lucrători comerciali 8 cor. 60 b., croitori 1 cor. 20 b., domnul Papst 10 cor., tov. Ulrich 1 cor., prin tov. Ogrodnic 43 cor., tov. Lerner 40 b., suma : 91 c. 40 b.

Cătră toți amicii noștri. Găzeta noastră „Lupta“ trebuie bazată pe un fond tare, dacă vreți să fie în stare, a se lupta cu spor pentru binele celor asupriți și pentru ideele socialdemocrației. Dați deci ajutor pentru fondul „Luptei“. Darea de samă asupra banilor trimiși se va tipări în „Lupta“. Orice scrisori și bani sint a se trimete la : Redacția „Lupta“, George Grigorovici Strada Treimeii 14 Cernăuți.

Cismarii din Suceava pînă azi încă nu sau trezit, pecînd toți muncitorii cei lalți din țara noastră se luptă cu bun succes pentru un trau mai bun. Breslele cele mai multe au dobîndit deja numai 9 ceasuri de lucru pe zi și plată mai bună, pecînd cismarii din Suceava lucră de la oarele 5 demineată și pîna la 11 sau 12 noaptea. Maistrii li sug mādava dîndu-li să lucre cu părechea nu cu săptămîna, ce ar fi mai bine pentru calfele sermane. Cismarii din Suceava, uniți toate veți putea ajunge! Nu faceți rușine neamului vostru. Treziți-vă! În tabăra socialdemocrației, unde's întruniți toți muncitorii deștepți și cinstiți îi scāparea voastră. Organizați-vă deci, întrînd în societatea, sindicală a lucrătorilor din Suceava, o societate unde și maistrii sint de față, vă poate numai amagi și prăpădi!

Din Storojineți ni se scrie: Mare's aici ne-ajunsurile muncitorilor romîni, mare îi numărul feluritelor lipitori, care îi sug bietului țaran și muncitor romîn cea de pe urmă picătură de sînge. Din nenorocire oamenii noștri încă se dedau dușmanului neamului nostru holercei și altor bături diavolesti, prin ce să stoarce și mai mult puterea și averea lor. Plata la stăpîni îi detot mică, lucrătorii la cîmp capată 60 pînă 40 crucerî pe zi. Și oare nu e scāpare din toate

nevoile acestea?! Societatea lucrătorilor din Storojineți la mulți muncitori le a dat deja ajutor, ni pare rău, că n'au priceput toți muncitorii romîni din Storojineți și de la țară din împrejurul orașului, că numai de acolo li poate lor veni sprijinul, unde's uniți toți muncitorii, adecă în societatea sindicală a muncitorilor din Storojineți.

Fraților! Gătiți-vă de întruniri și demonstrații mari și împunătoare! În parlamentul din Viena ear să mișcă vrășmașii reformei de alegere. Jos cu ei! Cînd vă v'om chema, să fiți toți la loc!

Din Rădăuți Mitoca, Frătăuți, Brădit, Bivolăria ni vin știri foarte jalnice. Muncitorii, cari stau acolo în lucru la direcția fondului muncesc dela 3 ceasuri demineată și pînă 9 sara și dacă se socotește plata bănească și în pîne la olaltă iesă pe fiecare ceas de lucru doi crucerî și jumătate sau 45 crucerî pe zi. Și lucrul îi greu și nenorociri adesa se întîmplă. Ajutor la caz de nevoie nu e; pedepse cite 2 coroane pe om să ia, dacă vini unul prea tîrziu și după 30—40 ani de lucru greu poți peri pe drumuri, ca un cîne. Si bieții oameni și bațjocure trebuie încă să suferă. Așa de o pildă să poartă vătăful din Mitoca Gribovschi și cel din Rădăuți Caietanovici într'un fel scîrnăv cu lucrătorii, că rușine să li fie. Toate huiduielele domnilor acestora nu vor ajuta însă nimic; lucrătorii știu prea bine, că ei spre binele lor întră în societatea muncitorilor din Rădăuți. Ear domnii numiți bine ar face, să prindă minte și să se poarte cu oamenii omeneste, doar și ei din muncitori trăiesc și nu pot stie, ce viitor le așteaptă și pe ei. Una însă să nu uite acesti domni, că noi vom da fiecărui lucrător tot sprijinul și nu vom lasa, să fie nedreptățit nici unul!

Editor și redactor responsabil: George Grigorovici.

„Romînia Muncitoare“

Organul partidului socialdemocrat
----- din Romînia. -----

Apare în fiecare săptămîna. _____
Un an întreg 8 lei.

Redacția : București, Hotel de Franța.

Se caută imediat

2 mașiniști de locomotivă

pentru calea ferată de pădure a unui ferestrăn în Romînia, cari știu deplin limba romînă și germană. Salariu mare, locuința liberă, lumină ș. a. — Ofertele sint a se adresa cătră

Adolf Goldberg-Dische, Ițcani.

„Adevărul“

Organul partidului socialdemocrat din Ungaria
--- pentru poporul muncitor romîn. ---

Apare în fiecare Duminică.

Pe 1 an 4-80 cor. 1/2 an 2-40 cor. 1/4 an 1-20 cor.

Redacția : Lugos, Karansebesi-ut. 1.
Transilvania.